

Slovesné konstrukce vyjadřující budoucnost ve finštině

Dominika Střížková se ve své bakalářské práci věnuje možnostem vyjádření budoucnosti ve finštině pomocí verbálních perifrází. Finský systém slovesných časů pracuje s přítomným a třemi minulými časy, ale nedisponuje zvláštním tvarem pro vyjádření futura. Budoucnost se většinou vyjadřuje použitím přítomného času doplněného časovým adverbium, které děj zasadí do budoucnosti; možnostem využití kondicionálu a potenciálu jako prostředků pro vyjádření futura se práce nevěnuje. Kromě toho však ve finštině existují také čtyři slovesné konstrukce, které vyjadřují budoucnost, a na jejich používání v současném jazyce je práce zaměřena především.

Práce D. Střížkové má jasnou a logickou strukturu. Po krátkém úvodu je v druhé kapitole představen systém finských slovesných časů s důrazem na vyjadřování budoucnosti a podrobně jsou popsány i zkoumané perifrázy: *tulla + mAA*, *olla + -vA*, *olla + -mAssA* a *tulla + -neeksi*. Každá z nich obsahuje pomocné sloveso v aktivu doplněné buď tvarem participia, nebo infinitivu. Kap. 2. 5. se věnuje polemice o používání tzv. *tulla-futuuri*, která se mezi finskými lingvisty o této opisné konstrukci opakovaně vede. Někteří jazykovědci je vnímána jako švédský import, který nemá ve spisovné finštině místo. Jak však prokázala mj. posuzovaná práce, vyskytuje se tato perifráza ze všech zkoumaných futurálních opisných konstrukcí nejčastěji (viz kap. 4. 2. 1. 3.).

Kapitola třetí popisuje korpusový materiál, který byl použit jako východisko analýzy, a metodu jeho zpracování. Vzhledem k tomu, že se při shromažďování materiálu ukázalo, že všechny zkoumané konstrukce jsou poměrně marginální, byl kromě paralelního korpusu InterCorp – verze 8 využito také rozsáhlý webový korpus Araneum Finnicum Minus. Je jen škoda, že při popisu dvou subkorpusů z jádra paralelního korpusu nejsou přesně specifikována díla, která jsou v nich obsažena.

Čtvrtá kapitola tvoří stěžejní část celé práce a analyzuje získaný materiál z hlediska současného používání zkoumaných konstrukcí, přestože rozpětí roku vydání použitých beletristických textů je, jak částečně vyplývá z Tabulky 7 na s. 33, poměrně značné. Autorka se také pokusila o srovnání výskytu ve finštině originální a finštině překladové (subkorpus obsahuje překlady z češtiny a angličtiny), kde by se dalo očekávat větší využití opisných konstrukcí pro vyjádření budoucnosti vzhledem k interferenci s výchozími jazyky. Pro jasné potvrzení či vyvrácení této hypotézy se sice množství dostupného materiálu ukázalo jako příliš malé, přesto jsou však výsledky zkoumání velmi zajímavé. Názorně je shrnují zejména Grafy 1-4 na s. 45 v závěrečné kapitole, z nichž vyplývá rozdíl ve frekvenci použití jednotlivých konstrukcí.

Přestože se autorka nevyhnula drobným chybám v odkazování (chybějí např. zdroje příkladových vět na s. 15 a 16) a ojedinělým nepřesnostem (s. 30: *myös* by se slovnědruhově dalo zařadit mezi adverbia, příp. partikule; *tietenkin* je modální partikule), jedná se o přehledně a pečlivě zpracovanou práci, která přináší některé nové pohledy na problematiku vyjadřování budoucnosti ve finštině. Je třeba také vyzdvihnout celkově vysokou jazykovou kulturu práce.

Domnívám se, že práce Dominiky Střížkové splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, a navrhuji ji ohodnotit známkou výborně.

V Praze 16. 5. 2016

Mgr. Lenka Fárová, Ph.D.

vedoucí práce